

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı İdarəetmə və Texnologiya kolleci

“Tikiş maşın və avadanlıqları”

fənninin

PROQRAMI

040570 “Geyimlərin modelləşdirilməsi və konstruksiya edilməsi ”

040569 “ Tikiş məmulatlarının texnologiyası”

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
Metodiki şurasının 15 sentyabr 2017-ci il
tarixli iclasının qərarı ilə təsdiq edilmişdir.
(Protokol № 1)

Bakı 2017

Tərtib etdi:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin m ellimi

Nuriyeva İlah  Ramiz

Redaktor:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
“Z rg rl k, geyimlərin modelləşdirilməsi və
konstruksiya edilməsi” fənn birləşmə sədri

Baĝırova Nazir  Əhməd

Rəy verənlər:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
tikiş emalatxanasının müdürü

1.İsmayılova S r yy  Əhməd

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin
“Dizayn” kafedrasının müdürü

2.Məmmədova L l 

İZAHAT VƏRƏQİ

Tikiş müəssisələrinin texniki cəhətdən müasir tələbata uyğun təmin edilməsi ilə əlaqədar olaraq, avadanlığın tərkibinin təkmilləşməsi və texnologiyanın kompleks mexanikləşdirilməsində avadanlığın təchizatının təkmilləşdirilməsi, tikiş istehsalı üçün texnik- texnoloqların hazırlanmasında avadanlıq üzrə keyfiyyətin yüksəldilməsi tələb olunur.

Texnoloqlar üçün bütün avadanlıq kursu mexanizmlərin kompleksliyi nöqtəyindən nəzərinə: yeni avadanlığın əməliyyatın yerinə yetirilməsi qaydası ilə əlaqələndirilməsilə, axın xətlərinin təşkil edilməsi forması ilə, məlumatın konstruksiyasının texnologiyası ilə izah etmək lazımdır.

Ölkəmizin demək olar ki, bütün müəssisələrində geniş miqyasda xarici ölkələrin avadanlıqlarından istifadə olunur. Avadanlıqların tətbiq edilməsində çətinliyin olmaması üçün əvvəlcə maşınlar haqqında ümumi məlumatları, mexaniki-texnoloji xarakteristikaları, əsas işçi orqanları tam dəqiq öyrənmək lazımdır.

Məşğələlər əyani vasitələrlə, plakatlar, maşın mexanizmləri, maşınların kəsikləri və s. nümayiş etdirməklə aparılmalıdır.

Nəzəri biliklərin möhkəmləndirilməsi üçün laboratoriya işləri aparılır, icra orqanlarının qarşılıqlı hərəkətləri dəqiq öyrənilir.

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN PAYLANMASI

№	Mövzuların adı	Mühazirə	Seminar
1	Giriş. Fənnin məzmunu və avadanlıqlar haqqında ümumi məlumat.	2	
2	Tikiş maşınları haqqında ümumi məlumat.	2	2
3	Mənik ilməli düzxətli tikiş maşınları.	2	
4	Tikiş müəssisələrində istifadə olunan elektrik mühərriklərinin təsnifatı.	2	2
5	Tikiş maşınları ilə işləyərkən əmələ gələn nöqsanlar.	2	
6	Tikiş maşınlarının təmiri.	2	2
7	Yan tərəflərə hərəkət edən iynəli tikiş maşınları.	2	
8	Bir iynəli mənik tikişi əmələ gətirən maşınlar.	2	2
9	İki iynəli mənik tikişi əmələ gətirən maşınlar.	2	
10	Yarımavtomat hərəkətli tikiş maşınları.	2	2
11	Parçaya boşluq verməklə tikiş tikən maşınlar.	2	
12	Birsaplı zəncirvari tikiş maşınları.	2	2
13	İkisaplı zəncirvari tikiş maşınları.	2	
14	Ziqzaq tikişi əmələ gətirən maşınlar.	2	2
15	Toxuma tikişi əmələ gətirən maşınlar.	2	
16	Hörmələyici tikiş maşınları.	2	2
17	Gizli tikiş maşınları.	2	
18	Bəndlərin hazırlanması və furniturların tikilməsi üçün yarımavtomat maşınlar.	2	2
19	Yarımavtomat ilgək maşınları.	2	
20	İsti-nəm emalı prosesləri və əməliyyatlar.	2	2
21	Ütüləmə presləri.	2	
22	Təcrübə sexinin avadanlıqları	2	2
23	Hazırlıq sexinin avadanlıqları	2	
24	Biçim sexinin avadanlıqları	2	2
25	Sex daxili nəqliyyat qurğuları	2	
26	Parçaların sərilməsi üçün avadanlıqlar	2	2
27	Parçaların biçilməsi üçün avadanlıqlar	2	
28	Parçanı doqramaqla, lazer şüası ilə biçilməsi	2	2
29	Parçaların biçilmə üsulları	2	
30	Parçanın kontaktsiz üsul ilə biçilməsi	2	2
Cəmi: 90 saat			

MÖVZULAR VƏ ONLARIN İZAHİ

Mövzu 1. Giriş. Fənnin məzmunu və avadanlıqlar haqqında ümumi məlumat - 2 saat

Tikiş maşınları haqqında ümumi məlumat. Məlik ilməli düzxətli tikiş maşınları. Bir iynəli məlik tikişi əmələ gətirən maşınlar. İki iynəli məlik tikişi əmələ gətirən maşınlar. Yarımavtomat hərəketli tikiş maşınları. Parçaya boşluq verməklə tikiş tikən maşınlar. Birsaplı zəncirvari tikiş maşınları. İkisaplı zəncirvari tikiş maşınları. Ziqzaq tikişi əmələ gətirən maşınlar. Toxuma tikişi əmələ gətirən maşınlar. Hörmələyici tikiş maşınları. Gizli tikiş maşınları.

Bəndlərin hazırlanması və furniturların tikilməsi üçün yarımavtomat maşınlar. Yarımavtomat ilgək maşınları. İsti-nəm emalı prosesləri və əməliyyatları, ütüləmə presləri. Təcrübəyə hazırlıq və biçim sexinin avadanlıqları.

Mövzu 2. Tikiş maşınları haqqında ümumi məlumat – 4 saat

Tikiş maşınlarının təsnifatı, tikiş maşınlarının əsas işçi orqanları, tikişlərin təsnifatı, maşın hissələrini birləşdirən detallar maşın iynələrinin təsnifatı və s.

Mövzu 3. Məlik ilməli düzxətli tikiş maşınları – 2 saat

Məlik tikişinin xassələri haqqında, məlik tikişinin əmələ gəlmə prosesi, 97-A sin OZLM tikiş maşınının texnoloji xarakteristikası, üst sapın nizamlanması alt sapın nizamlanması, iynə mexanizmi, sapdartıcı, məlik mexanizminin iş prinsipi, parçanı hərəket etdirən tamaşa mexanizmi və s.

Mövzu 4. Tikiş müəssisələrində istifadə olunan elektrik mühərriklərin təsnifatı – 4 saat

Qeyri - avtomat aparatlar, avtomatik idarə etmə aparatları, kontaktorlar, idarəetmə düymələri, maqnit işəsalıcıları güc dövrəsi, müdafiə aparatları, əriyən qoruyucular, avtomatik açarlar.

Mövzu 5. Tikiş maşınları ilə işləyərkən əmələ gələn nöqsanlar – 2 saat

Tikiş maşınları ilə işləyərkən müxtəlif səbəblər nəticəsində bir sıra nöqsanların əmələ gəlməsi, keyfiyyətsiz tikişin alınması, tikişlərin ötürülməsi, yuxarı və aşağı sapların qırılması, parçanın pis hərəketi, iynənin sınıması və s.

Mövzu 6. Tikiş maşınlarının təmiri – 4 saat

Sənayemizdə istifadə olunan maşın və avadanlıqlara qulluq edilməsi, maşınların təmirinə müəyyən məbləğdə maddi vəsaitin sərf olunması, cari təmir, orta təmir, əsaslı təmir, maşın yağları, bu yağların növləri və çeşidləri.

Mövzu 7. Yan tərəflərə hərəkət edən iynəli tikiş maşınları – 2 saat

597-M sin maşının texnoloji xarakteristikası, 852x5 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 862 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 1852 sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 8. Bir iynəli məkik tikişi əmələ gətirən maşınlar - 4saat

241 sin. PMZ tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 65 sin maşının texnoloji xarakteristikası 63 sin tikiş maşının texnoloji xarakteristikası.

Maşının saplanması.

Mövzu 9. İki iynəli məkik tikişi əmələ gətirən maşınlar – 2 saat

İki iynəli maşınlar, 252 sin PMZ tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 203 sin PMZ tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 362 sin PMZ Tikiş maşınının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 10. Yarımavtomat hərəkətli tikiş maşınları – 4 saat

570 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 260 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 3022M sin maşının texnoloji xarakteristikası, 596 M sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 11. Parçaya boşluq verməklə tikiş tikən maşınlar – 2 saat

202 sin PMZ tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 302-1 və302-2 sin maşınların texnoloji xarakteristikaları, 302 sin maşının texnoloji xarakteristikaları, 297 sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 12. Birsaplı zəncirvari tikiş maşınları – 4 saat

222 sin bir iynəli OZLM tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 2222 sin OZLM tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 1622 sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 13. İkisaplı zəncirvari tikiş maşınları – 2 saat

İkisaplı zəncirvari tikişin alınması, 237 sin tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 976-1 sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 14. Ziqzaq tikişi əmələ gətirən maşınlar – 4 saat

Ziqzaq tikişinin alınma xüsusiyyətləri, 26 sin PMZ tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, Minerva firmasının 335 sin maşının texnoloji xarakteristikası, Minerva firmasının 72520,101 sin maşının texnoloji xarakteristikası, Minerva firmasının 337 sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 15. Toxuma tikişi əmələ gətirən maşınlar – 2 saat

MB-50 Toxuma tikişi əmələ gətirən maşının texnoloji xarakteristikası, Tekstima A DR birliyinin 8630 sin yarımavtomat maşını.

Mövzu 16. Hörmələyici tikiş maşınları – 4 saat

Kənarları hörmələyən maşınlar, 51 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 508-M sin RLMZ tikiş Maşının texnoloji xarakteristikası, Cuki firmasının Yaponiya MO-816-DD4 sin maşının texnoloji xarakteristikası, Tekstima birliyinin ADR 8515 700 sin maşını,10-B sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 17. Gizli tikiş maşınları – 2 saat

Gizli tikiş əmələgətirən maşınlar, SM-2 tikiş maşının texnoloji xarakteristikası, 85 sin maşının texnoloji xarakteristikası, Pannoniya firmasının CS-790 sin maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 18. Bəndlərin hazırlanması və furniturların tikilməsi üçün yarımavtomat maşınlar – 4 saat

Yarımavtomat maşınların iş prinsipi, 827 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 1095 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 1495 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 1595 sin maşının texnoloji xarakteristikası,59-A sin yarımavtomat düymə maşının texnoloji xarakteristikası, 220-M sin bəndedicici yarımavtomat maşının texnoloji xarakteristikası.

Mövzu 19. Yarımavtomat ilgək maşınları – 2 saat

İlgək maşınlarının işləmə xüsusiyyətləri, 525 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 625 sin maşının texnoloji xarakteristikası, 25-1 sin maşının texnoloji xarakteristikası, Minerva firmasının 811 sin maşınının texnoloji xarakteristikası, 558 sin ilgək maşının texnoloji xarakteristikası

Mövzu 20. İsti-nəm emalı prosesləri və əməliyyatlar – 4 saat

İsti-nəm emalı əməliyyatlarının növləri, ütüləmədə işçi yerinin təşkili, ütülərin növləri, P-3 pulverizatoru, CS-392 və CS-395.2 ütüləri

Mövzu 21. Ütüləmə presləri – 2 saat

Preslərdə texniki təhlükəsizlik qaydaları, UHP-2,UPP-2 presləri,UHP-1,UPP-1 presləri, CS-311AK. CS-313 presləri, UBHM-buxarlı hava mankeni

Mövzu 22. Təcrübə sexinin avadanlıqları – 4 saat

Modelin konstruksiyasının saxlanması və dəqiqləşdirilməsi, yeni model növlərinin hazırlanması, ülgülərin hazırlanması, material itkisinin hesablanması, yeni avadanlığın seçilməsi

Mövzu 23. Hazırlıq sexinin avadanlıqları – 2 saat

Parçanın qəbulu, nöqsanların aşkar edilməsi, ölçülməsi və saxlanması, materialların boşaldılması, materialların saxlanma qaydaları, sıra ilə yığılması.

Mövzu 24. Biçim sexinin avadanlıqları – 4 saat

Parçaların sərilməsi üçün avadanlıqları, parçaların biçilmə üsulları, parçaların biçilməsi üçün avadanlıqlar, parçanın doqramaqla, lazer şüası və kontaktsiz üsul ilə biçilməsi.

Mövzu 25. Sexdaxili nəqliyyat qurğuları – 2 saat

Sexdaxili nəqliyyat qurğuları sex daxilində lüklərin yerinin dəyişdirilməsi, saxlama müddəti, işçi yerinə yüklərin verilməsi, yarımfabrikatların bir işçi yerindən digərinə verilməsi, həmçinin məmulatların və yarımfabrikatların sexlər arasında daşınması üçün müəyyən olunmuşdur. Yük daşıma arabalarının növləri-qəfəs tipli araba, konteyner arabası, kronşteyn arabası və sıxıcı araba.

ƏDƏBİYYAT

1. D.Ə.Əhmədova, O.Ş.Şamxalov "Tikiş sənayesi avadanlıqları" Bakı 2007;
2. Н.Вальщиков, А.И.Шарапов "Оборудование швейных предприятий"
Москва 1997;
3. В.В.Исаев "Оборудование швейных предприятий" Москва 1978;
4. С.И.Русаков "Оборудование швейных предприятий" Москва 1968.